

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησεως 52/2016

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΤΜΗΜΑ Ε΄

Συνεδρίαση της 8-3-2016

Σύνθεση:

Πρόεδρος : Μεταξία Ανδροβιτσανέα, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Βασιλική Πανταζή, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Ελένη Σβολοπούλου, Δημήτριος Μακαρονίδης, Αδαμαντία Καπετανάκη, Σταύρος Σπυρόπουλος, Βασίλειος Καραγεώργος, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Δημήτριος Γ. Αναστασόπουλος, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Αρ. Ερωτήματος: Αρ. πρωτ. Α3α/96045/3-3-2015 έγγραφο της Διεύθυνσης Ανάπτυξης Μονάδων Υγείας του Υπουργείου Υγείας.

Ερώτημα: Ερωτάται αν οι διατάξεις του ν.4052/2012 άρθρ. 2 παρ.1 περί ενοποιήσεως νοσοκομείων αναφέρονται στα εκάστοτε ή στα μέχρι την 31-12-2013 διασυνδεδεμένα νοσοκομεία και αν το νοσοκομείο «Παίδων Πεντέλης», κατ' εφαρμογήν του ν.4213/2013 άρθρ. 18, κατέστη αυτοτελές ή ενοποιήθηκε με το νοσοκομείο «Σισμανόγλειο-Αμαλία Φλέμινγκ»

Επί του ως άνω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Ε) γνωμοδότησε ομοφώνως ως εξής:

Ιστορικό

1. Η ερωτώσα υπηρεσία με αφορμή το με αριθμ. πρωτ. ΔΟΑ/Φ.7.9./Οικ.26567/24-10-2014 έγγραφο του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης αναφορικά με ζητήματα εφαρμογής του άρθρου 2 του ν.4052/2012 υπέβαλλε το εξής ερώτημα:

«Με τις διατάξεις του άρθρου 2 του ν.4052/2012 ορίζεται ότι: «1. Από 1.1.2013 τα λειτουργούντα υπό ενιαία διοίκηση διασυνδεόμενα νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ., σύμφωνα ..., αποτελούν αυτοτελή και ενιαία Ν.Π.Δ.Δ .... Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας ... ενοποποιούνται μέχρι 31.12.2012 οι οργανισμοί των ανωτέρω ...».

Η υπηρεσία μας, σύμφωνα με τον ανωτέρω νόμο, προέβη στην ενοποίηση των διασυνδεόμενων Νοσοκομείων (όπως αυτά καθορίζονταν στην υπ' αριθμ. πρωτ. Υ4α/οικ. 84627 «Διασύνδεση Νοσοκομείων και καθορισμός του τρόπου διασύνδεσής τους και λειτουργίας τους» υ.α., ΦΕΚ 1681/Β'/2011, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει) μέσω της έκδοσης κ.υ.α. Ενοποιημένων οργανισμών (ενδεικτικά αναφέρεται η υπ' αριθμ. πρωτ. Υ4α/οικ.123789 «Ενοποιημένος Οργανισμός του Γενικού Νοσοκομείου Άργους και του Γενικού Νοσοκομείου Ναυπλίου» κ.υ.α., ΦΕΚ 3486/Β'/2012).

Στη συνέχεια, κρίθηκε από την πολιτική ηγεσία σκόπιμο να ανακτήσουν την αυτοτέλειά τους κάποια από τα νοσοκομεία που ενοποιήθηκαν διατηρώντας όμως το καθεστώς της διασύνδεσής τους. Ως εκ τούτου, με τις διατάξεις του άρθρου 18 του ν.4213/2013, όπως αυτός ισχύει κατόπιν της τροποποίησής του με την παρ. 3 του άρθρου 26 του ν.4272/2014, ορίστηκαν τα Νοσοκομεία που αποκτήσαν ξανά την αυτοτέλειά τους διατηρώντας το καθεστώς διασύνδεσης ή με το Νοσοκομείο που είχε οριστεί αρχικά ή με άλλο Νοσοκομείο.

Συγκεκριμένα, με την περίπτωση α. της παρ. Γ. ορίζεται ρητά στον ν.4272/2014 ότι τα Νοσοκομεία Γ.Ν. Παίδων Αθηνών «Η Αγία Σοφία» και Γ.Ν. Παίδων Πεντέλης παύουν να αποτελούν ενιαίο και αυτοτελές Ν.Π.Δ.Δ. και επανακτούν την αυτοτέλειά τους, με την περίπτωση β. της παρ. Γ. ορίζεται ρητά ότι το Γ.Ν. Παίδων Αθηνών «Η Αγία Σοφία» ως ανεξάρτητο παραμένει σε καθεστώς διασύνδεσης με το Γ.Ν. Παίδων Αθηνών «Π. και Α. Κυριακού» ενώ με την

περίπτωση γ. της παρ. Γ. το Γ.Ν. Παίδων Πεντέλης διασυνδέεται με το Γ.Ν.Α. «Σισμανόγλειο-Αμαλία Φλέμινγκ».

Στο σημείο λοιπόν αυτό, προκύπτει το ειδικό ερώτημα αν το Γ.Ν. Παίδων Πεντέλης ως διασυνδεόμενο με το Γ.Ν.Α. «Σισμανόγλειο-Αμαλία Φλέμινγκ» (κάνοντας εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 2 του ν.4052/2012) αποτελούν εφεξής ένα ενοποιημένο Ν.Π.Δ.Δ., εφόσον δεν προβλέπεται ρητά στο νόμο ότι διατηρεί το καθένα από αυτά την αυτοτέλειά του ως Ν.Π.Δ.Δ.. Επιπλέον, προκύπτει το γενικό ερώτημα, κατά πόσο οι διατάξεις του άρθρου 2 του ν.4052/2012 έχουν ισχύ διαχρονική, με την έννοια ότι, κάθε φορά που δυο ή περισσότερα Νοσοκομεία διασυνδέονται, βάσει της παρ. 3 του άρθρου 70 του 3918/2011, τότε αυτομάτως ενοποιούνται κατ' εφαρμογή του άρθρου 2 του ν.4052/2012 ή η ισχύς του ν.4052/2012 είχε εφαρμογή μόνο κατά την 31/12/2012 και ενοποιούσε μόνο τα διασυνδεόμενα Νοσοκομεία εκείνης της περιόδου.

Εν κατακλείδι, άποψη της υπηρεσίας μας, η οποία έχει υποστηριχθεί και έχει υλοποιηθεί κατά τη διαμόρφωση σχεδίου κανονιστικής απόφασης, είναι ότι, η ισχύς των διατάξεων του άρθρου 2 του ν.4052/2012 έληξε και είχε εφαρμογή μόνο στα διασυνδεόμενα νοσοκομεία κατά την 31/12/2012, τα οποία ενοποιήθηκαν αποτελώντας αυτοτελή και ενιαία Ν.Π.Δ.Δ., μέσω της έκδοσης των προβλεπόμενων κ.υ.α.».

Νομοθετικό πλαίσιο

2. Ν. 3918/2011 (ΦΕΚ. 31/02-03-2011, τ.Α'), άρθρ. 70, παρ. 3.

«Άρθρο 70, παρ.3 Μέσω των Υγειονομικών Περιφερειών μπορούν να διασυνδέονται νοσοκομεία που υπάγονται στην ίδια ή διαφορετική Υ.ΠΕ. και η διασύνδεση αυτή μπορεί να επεκτείνεται και κατά την ολόημερη λειτουργία των νοσοκομείων. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ορίζονται τα νοσοκομεία που διασυνδέονται, ο τρόπος της διασύνδεσης τους, το είδος (σχετικά με νοσηλευτικά, επιστημονικά και εκπαιδευτικά ζητήματα) και η λειτουργία τους. Στην ίδια απόφαση, ειδικά για τα νοσοκομεία των νησιωτικών περιοχών, μπορεί να προβλεφθεί, ότι η εν λόγω διασύνδεση θα γίνεται με γεινιάζοντα πανεπιστημιακά νοσοκομεία, καθώς και νοσοκομεία τριτοβάθμιας περίθαλψης.»

3. Ν. 4052/2012 (ΦΕΚ 41/01-03-2012, τ.Α'), άρθρ. 2, παρ.1 και 2 (όπως η παράγραφος 2 αντικαταστάθηκε με το άρθρο πρώτο υποπαρ. ΙΖ.3. Ν.4254/2014, ΦΕΚ Α 85/7.4.2014)

«Άρθρο 2, παρ.1. Από 1.1.2013 τα λειτουργούντα υπό ενιαία διοίκηση διασυνδεδεμένα νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ., σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις των άρθρων 32 και 70 του ν.3918/2011 (Α'31), του άρθρου 66 του ν.3984/2011 (Α'150), του άρθρου 18 του ν.3868/2010 (Α'129) και της αντίστοιχης απόφασης του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, αποτελούν αυτοτελή και ενιαία Ν.Π.Δ.Δ.. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, ρυθμίζεται ο τίτλος και η έδρα του Ν.Π.Δ.Δ., ενώ ενοποιούνται μέχρι 31.12.2012 οι οργανισμοί των ανωτέρω, συμπεριλαμβάνοντας όλες τις οργανικές θέσεις των νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ.. Από 1.1.2013 τα διασυνδεδεμένα νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ., διαθέτουν ενιαίο προϋπολογισμό και πρόγραμμα προμηθειών. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ρυθμίζεται κάθε είδους θέμα που αφορά τα ανωτέρω.

2. Κάθε ενιαίο Ν.Π.Δ.Δ., αποκαλούμενο εφεξής «Νοσοκομείο του ΕΣΥ» που αποτελείται από : α) την οργανική μονάδα της έδρας του και β) τις αποκεντρωμένες οργανικές του μονάδες, έχει Διοικητή οι αρμοδιότητες του οποίου ρυθμίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 7 και επ. του ν. 3329/2005 (Α'81), όπως ισχύει».

4. Ν.4213/2013 (ΦΕΚ 261/09-12-2013, τ. Α'), άρθρ. 18, παρ. Γ, όπως αντικαταστάθηκε με το Ν. 4272/2014, άρθρ. 26, παρ. 3

«Άρθρο 18, παρ. Γ Αναδιάταξη του καθεστώτος διασύνδεσης των νοσοκομείων «Γ.Ν. Παίδων «Αγία Σοφία»- Γ.Ν. Παίδων «Π και Α Κυριακού» - Γ.Ν. Παίδων Πεντέλης και «Γ.Ν.Α. Σισμανόγλειο – «Αμαλία Φλέμιγκ» ».

α. Από τη δημοσίευση του παρόντος και κατ'εξαίρεση των διατάξεων του άρθρου 2 του ν. 4052/2012, τα Νοσοκομεία Γ.Ν. Παίδων Αθηνών «Η Αγία Σοφία» και Γ.Ν. Παίδων Πεντέλης παύουν εφεξής να αποτελούν το ενιαίο και αυτοτελές Ν.Π.Δ.Δ. «Γ.Ν. Παίδων Αθηνών «Η Αγία Σοφία»- Παίδων Πεντέλης» και επανακτούν την αυτοτέλειά τους.

β. Το Γ.Ν. Παίδων Αθηνών «Η Αγία Σοφία» ως ανεξάρτητο εφεξής Ν.Π.Δ.Δ. παραμένει σε καθεστώς διασύνδεσης με τον Γ.Ν. Παίδων Αθηνών «Π. και Α. Κυριακού».

γ. Το «Γ.Ν. Παίδων Πεντέλης» και το «Γ.Ν.Α. Σισμανόγλειο-«Αμαλία Φλέμιγκ»» διασυνδέονται και λειτουργούν εφεξής υπό την εποπτεία ενιαίου συλλογικού οργάνου διοίκησης. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας, ύστερα από γνώμη του ΚΕΣΥ, καθορίζονται ο τρόπος λειτουργίας και η διαδικασία παροχής των υπηρεσιών των ως άνω διασυνδεόμενων νοσοκομείων και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

δ. Εφεξής, η αριθ. Υ4α/οικ.123892 (Β 3515) απόφαση παύει να ισχύει.

ε. Όλες οι ισχύουσες διατάξεις περί διασύνδεσης εξακολουθούν να έχουν εφαρμογή και για τα ως άνω νοσοκομεία που με τις διατάξεις του παρόντος νόμου τίθενται σε καθεστώς διασύνδεσης».

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

5. Με το ν.3918/2011, άρθρο 70, παρ. 3 προβλέφθηκε η δυνατότητα διασύνδεσης νοσοκομείων του Εθνικού Συστήματος Υγείας (ΕΣΥ) εντός της ίδιας ή και διαφορετικής Υγειονομικής Περιφέρειας (ΥΠ). Με υπουργική απόφαση ορίζονται τα διασυνδεόμενα νοσοκομεία και ρυθμίζονται επί μέρους ζητήματα (τρόπος της διασύνδεσης, η λειτουργία τους κ.α.) με ιδιαίτερες προβλέψεις για τα νοσοκομεία των νησιωτικών περιοχών.

6. Εν συνεχεία με το ν. 4052/2012, άρθρ.1, παρ.1 ορίσθηκε η ενοποίηση των διασυνδεόμενων νοσοκομείων από 1-1-2013, σε αυτοτελή και ενιαία νοσοκομεία (Ν.Π.Δ.Δ.). Έγινε πρόβλεψη, περαιτέρω, ότι ενοποιούνται οι οργανισμοί των εν λόγω νοσοκομείων και ότι με Κοινή Υπουργική Απόφαση καθορίζεται ο τίτλος και η έδρα του ενιαίου νοσοκομείου. Σε απόφαση του Υπουργού Υγείας ανατίθεται η ρύθμιση συναφών με την ενοποίηση ειδικότερων θεμάτων.

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του νόμου με τις ως άνω ρυθμίσεις χωρεί η ενοποίηση των νοσοκομείων του ΕΣΥ προκειμένου να επιτευχθεί η ενιαία και αποτελεσματικότερη λειτουργία τους.

7. Επακολούθησε ο ν. 4213/2013, άρθρ.18, όπου στην περίπτωση των εκεί κατανομαζόμενων ενιαίων νοσοκομείων (δηλαδή νοσοκομείων ενοποιηθέντων εκ της εφαρμογής του προηγούμενου ν. 4052/2012) προβλέπεται η επανάκτηση της αυτοτέλειάς τους και η επάνοδός τους σε καθεστώς διασύνδεσης, όπως ίσχυε μέχρι 31-12-2012 (δηλαδή πριν την ενοποίησή τους). Η παρ. Γ του ως άνω άρθρου αναφέρεται στα περί των το ερώτημα νοσοκομεία και ορίζει ότι από τη δημοσίευση του νόμου τα νοσοκομεία Γ.Ν. Παίδων Αθηνών « Η Αγία Σοφία» και Γ.Ν. Παίδων

Σ. Α.

Πεντέλης που είχαν ενοποιηθεί και αποτελούσαν ενιαίο νοσοκομείο (το Γ.Ν. Παίδων Αθηνών «Η Αγία Σοφία»- «Παίδων Πεντέλης») επανακτούν την αυτοτέλεια τους. Ως αυτοτελή πλέον και ανεξάρτητα, το μεν (χ.σ.) «Η Αγία Σοφία» επανέρχεται σε διασύνδεση με το «Γ.Ν Παίδων Αθηνών «Π.και Α. Κυριακού»» (με το οποίο διασυνδέονταν και στο παρελθόν πριν την ενοποίηση κατά τα ως άνω), το δε (χ.σ.) «Παίδων Πεντέλης» διασυνδέεται με ένα άλλο νοσοκομείο, το ήδη υφιστάμενο ενιαίο νοσοκομείο (εκ της ενοποιήσεως ετέρων νοσοκομείων) « Γ.Ν.Α Σισμανόγλειο – «Αμαλία Φλέμιγκ»».

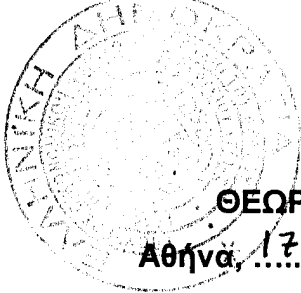
8. Όπως προκύπτει από τις διατάξεις περί ενοποιήσεως νοσοκομείων του ν.4052/2012, άρθρ.2, παρ.1, η εν λόγω ρύθμιση εφαρμόζεται από 1-1-2013 στα λειτουργούντα και υπό ενιαία διοίκηση διασυνδεόμενα νοσοκομεία. Από την εν λόγω σαφή διατύπωση της διάταξης δεν μπορεί παρά να συναχθεί ότι η ενοποίηση αναφέρεται στα ήδη «λειτουργούντα» και «διασυνδεόμενα» νοσοκομεία κατά τον ως άνω χρόνο και όχι στα εκάστοτε τυχόν στο μέλλον τιθέμενα σε καθεστώς διασύνδεσης. Είναι κατά το μάλλον ή ήττον λογικά και (συστηματικά) αναντίρρητο ότι σε περίπτωση που ο νομοθέτης ήθελε να εισάγει ρύθμιση παγίας εφαρμογής θα έκανε χρήση εντόνως διαφορετικής διατυπώσεως (λ.χ. «τα εκάστοτε τιθέμενα σε καθεστώς διασύνδεσης νοσοκομεία ενοποιούνται»). Πάντως και σε κάθε περίπτωση αν ο νομοθετικός σκοπός ήταν να ενοποιούνται ταυτοχρόνως και αυτοστιγμεί τα κάθε φορά τιθέμενα σε καθεστώς διασύνδεσης νοσοκομεία, ο σκοπός αυτός ήταν δυνατό να εκπληρωθεί με την εξ αρχής πρόβλεψη της απ' ευθείας ενοποιήσεώς τους, χωρίς την (άνευ νοήματος πλέον) προηγούμενη θέση τους σε καθεστώς διασύνδεσης.

9. Αναφορικά με το «Παίδων Πεντέλης» ορίζεται στις ως άνω διατάξεις του ν.4213/2013, άρθρ. 18, παρ. Γ(γ), όπως αντικαταστάθηκε, ότι (μετά την αποκοπή του από το ενιαίο νοσοκομείο) **διασυνδέεται** με έτερο ήδη υφιστάμενο ενιαίο νοσοκομείο (το Γ.Ν.Α. Σισμανόγλειο – «Αμαλία Φλέμιγκ»). Η χρήση του όρου «διασυνδέεται», παρά την μη ρητή αναφορά ότι πρόκειται πλέον περί ανεξαρτήτου νοσοκομείου που τίθεται σε καθεστώς διασύνδεσης, ουδόλως μπορεί να δημιουργήσει επί του ζητήματος αυτού ερμηνευτικές δυσχέρειες. Η διασύνδεση επάγεται αφ' εαυτής και ακώλυτα την εφαρμογή των διατάξεων περί διασυνδέσεως νοσοκομείων, οι οποίες αναφέρονται σε ανεξάρτητα νοσοκομεία με τις εκεί ειδικότερες προβλέψεις (περί του τρόπου διοίκησης κ.α.). Εξ άλλου, σύμφωνα με τη ρητή διάταξη της ίδιου άρθρου 18, παρ. Γ(ε), όλες οι υφιστάμενες διατάξεις περί

διασύνδεσης εξακολουθούν να ισχύουν και να εφαρμόζονται για τα νοσοκομεία που πλέον διασυνδέονται σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του ίδιου νόμου. Η συγκεκριμένη εν προκειμένω περί ης το ερώτημα διασύνδεση διέπεται, συνεπώς, από το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο διασύνδεσης νοσοκομείων του ΕΣΥ.

Απάντηση

10. Από το σύνολο των προεκτεθέντων συνάγεται ότι η απάντηση στο ερώτημα είναι ότι : α) Οι διατάξεις του ν. 4052/2012, άρθρ.2, παρ.1 περί ενοποιήσεως νοσοκομείων του ΕΣΥ αναφέρονται στα τεθέντα υπό καθεστώς διασύνδεσης νοσοκομεία μέχρι 31-12-2012, β) σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4213/2013, άρθρ 18, το νοσοκομείο «Γ.Ν. Παίδων Πεντέλης», μετά την επανάκτηση της αυτοτέλειάς του, τελεί πλέον σε καθεστώς διασύνδεσης με το ενιαίο νοσοκομείο «Γ.Ν.Α Σισμανόγλειο – «Αμαλία Φλέμιγκ»».

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 17.13.2016

Η Πρόεδρος

Μεταξία Ανδροβιτσανέα
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Δημήτριος Γ. Αναστασόπουλος
Νομικός Σύμβουλος του Κράτους